

Vlaamse overheid

**Ministerieel besluit tot definitieve aanduiding van de ankerplaats
Abdij van Westmalle te Malle, Brecht, Schilde en Zoersel**

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING,
DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004 en 10 maart 2006;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van 15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006, 28 juni 2007 en 10 oktober 2007;

Gelet op het ministerieel besluit van 21 december 2006 tot voorlopige aanduiding van de ankerplaats Abdij van Westmalle;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 20 september 2007;

BESLUIT:

Artikel 1. Abdij van Westmalle te Malle, Schilde, Brecht en Zoersel wordt definitief aangeduid als ankerplaats overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21 oktober 1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004 en 10 maart 2006.

Art. 2. § 1. Het algemeen belang dat de aanduiding verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1° natuurwetenschappelijke waarde :
de wetenschappelijke waarde van het gebied wordt voornamelijk bepaald door de aanwezige heiderestanten en de oude bosrelicten die een waardevolle flora herbergen. De bosrelicten hebben ook een belangrijke faunistische waarde, vooral omdat ze aansluiten op de boscomplexen van de ankerplaats Brechtse Heide en zo één groot boshabitat vormen;

2° historische waarde:
het klooster van O.-L.-Vrouw van het Heilig Hart, gesticht in 1794 en vandaag de hoofdabdij van de trappisten in België, vormt samen met de omgeving een geheel dat sinds het einde van de 18e eeuw in onverbreekelijke samenhang werd ingericht en uitgebouwd. De ontginningsstructuur van het

domein en zijn omgeving is nog gaaf en goed herkenbaar in vergelijking met de historische kaarten uit de 19e eeuw (Vandermaelen, 1854) of begin 20e eeuw (MGI, 1909). Het gebouwenpatrimonium van de abdij met brouwerij, kerk, gastenhuis en boerderij heeft op zich ook een belangrijke historische waarde. Het Zandven, gelegen in het noordwestelijke punt van de ankerplaats, was vroeger het grenspunt voor Malle, Brecht en Schilde;

3° esthetische waarde:

Het domein van de abdij en de directe omgeving vormen een vrij intact landschap, waarvan rust en stilte uitgaan. Door de aanwezigheid van een mozaïek van loof- en naaldbossen, heide, graslanden en akkers in een regelmatig patroon, doorkruist met wegen, paden, dreven, grachten en bomenrijen, heeft dat landschap een hoge belevingswaarde;

4° sociaal-culturele waarde:

De trappistenabdij of het klooster van O.-L.-Vrouw van het Heilig Hart is de hoofdabdij van de trappisten in België en het oudste van alle bestaande trappistenkloosters. Sinds haar oprichting op het einde van de 18e eeuw hebben de abdij en haar bewoners een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van Westmalle en omgeving;

5° ruimtelijk-structurerende waarde:

Deze ankerplaats betreft een uitgestrekt landschap met een orthogonaal patroon -zo goed als intact bewaard sinds de helft van de 19e eeuw- als resultaat van de versnijding van de blokvormige percelen door een complex en imposant drevenstelsel.

Door de variatie van grootschalige gesloten en open structuren wordt een karakteristiek compartimentenlandschap gevormd.

De markante terreinovergang van de Kempische microcuesta in het noorden van de ankerplaats is ruimtelijk-structurerend.

§ 2. De landschapskenmerken die typisch zijn voor de ankerplaats, met inbegrip van de ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan de waarden zijn de volgende:

1° bossite met verzorgingsinstellingen en bebouwing:

- a) de beboste zone waarin een aantal gebouwencomplexen van instellingen, soms ruwweg, soms met tuin- of omgevingsaanleg zijn ingeplant. In de Sint Pauluslaan staan onder meer het vormingscentrum Drieboomkensberg, Huize Walden, het klooster Sint-Paulus, het klooster van de zusters Annuntiaten, nu ook deels Psychiatrisch Centrum De Wijngaard. In de Nooitrustdreef is de verpleeginrichting De Dennen ingeplant;
- b) naalddhoutbestanden met soms rijke natuurlijke opslag;
- c) landhuizen in een parkaanleg, waaronder Lizzie Marsily dat deel uitmaakt van De Dennen;
- d) zone met plaatselijk verspreide bewoning zonder erfgoedwaarde en weekendverblijven;
- e) bouwkundig erfgoed uit Inventaris Bouwkundig erfgoed :
 - 1) de moderne Sint-Pauluskerk, Sint Pauluslaan;
 - 2) het klooster van de zusters Annuntiaten, Sint Pauluslaan 6;
- f) zandwegen en -paden;
- g) onderdelen van de orthogonale of structuurbepalende dreven;
- h) open en half open gebieden met graslandvegetatie en heiderelicten;

- 2° abdij in open agrarisch gebied met orthogonaal drevenpatroon:
- a) bouwkundig erfgoed uit Inventaris Bouwkundig erfgoed :
centraal gelegen abdijsite met aanpalende brouwerij: monumentale
abdijgebouwen, tuin, omwalling, ommuring, toegangspoorten en -dreven,
boerderij, Antwerpsesteenweg 496;
 - b) overig bouwkundig erfgoed:
 - 1) kapel abdij;
 - 2) rusthuis Nooitrust met kapel;
 - c) open agrarisch gebied dat voornoemd centraal punt omgeeft;
 - d) het orthogonaal dreven- en bomenrijenpatroon met bijhorend
grachtenstelsel;
 - e) boerderij zonder erfgoedwaarde;
- 3° landbouwgebied:
- a) open landbouwgebied met boerderij;
 - b) uitlopers van drevenstelsel;
 - c) kapel;
- 4° naaldbosgebied met landduinen, vennen en bospadennet:
- a) naald- of gemengd boscomplex met soms rijke natuurlijke opslag;
 - b) zandwegcomplex;
 - c) historische drevencomplexen;
 - d) open plekken met grasland en heiderelicten;
 - e) ven (Zandven) met historische verbindingsgracht;
 - f) landduinen;
 - g) sterk geprofileerd microreliëf;
 - h) overig bouwkundige erfgoed:
 - 1) kapel (Drieboomkensberg);
 - i) prehistorische sites ter hoogte van Drieboomkesberg;
- 5° gemengd loof- naaldbosgebied:
- a) natuurwetenschappelijk waardevol gemengd- en loofboscomplex.

Samen vormen de verschillende deelgebieden het kenmerkende
compartimentenlandschap van de omgeving van de Trappistenabdij.

Art. 3. De aflijning van de ankerplaats op schaal 1/25.000 wordt
weergegeven op het plan als bijlage.

Brussel,

20 NOV. 2007

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

Dirk VAN MECHELEN